

Finansdepartementet

**Yttrande, Örnsköldsviks kommun, Promemorian Kontantutredningen
(Fi2024/02595)**

Mot bakgrund av den säkerhets- och geopolitiska utvecklingen i vår omvärld ser Örnsköldsviks kommun positivt på att regeringen har genomfört en utredning som till viss del syftar till att stärka beredskapen i kris. Kommunen ser det även som positivt om lagförslagen skapar förutsättningar för fler individer att delta på lika villkor i samhället utifrån perspektivet om ett digitalt utanförskap.

Utredningen belyser vikten av att de allra viktigaste varorna och tjänsterna, såsom mat, medicin och avgifter från myndigheter ska kunna betalas oavsett vilka betalmedel som används. Lagförslaget är därför utformat på ett sätt som bland annat innebär att samtliga offentlighetsrättsliga avgifter under 0,1 prisbasbelopp ska kunna betalas kontant.

Örnsköldsviks kommun ser det som positivt att kreditinstitut/banker ska kunna hantera kontanter.

Örnsköldsviks kommun har verksamheter som bedöms tillhandahålla offentlighetsrättsliga tjänster. Kommunen anser att det vore önskvärt om lagförslagets påverkan på kommunerna och dess konsekvenser förtydligades. Det finns verksamheter som idag hanterar kontanter i liten omfattning. Om hanteringen ökar, till exempel så att individer önskar betala hemtjänstinsats under en månad kontant, så kommer detta att innebära ökade kostnader för kommunen.

Generellt bör utgångspunkten vara att kontanthantering undviks utifrån brottslighetsperspektivet som penningtvätt och rån, men att det vore rimligt att ställa krav på att myndigheter ska kunna ställa om till kontanthantering vid kris och tillfälliga avbrott samt att det ska vara möjligt att använda kontanter för de som inte har andra alternativ. Till exempel behöver man ha ett svenskt personnummer, ett svenskt mobilnummer och ett bankkonto hos en av de banker som stöder Swish för att kunna skaffa Swish, vilket exempelvis många utländska turister inte har. Det finns även individer som lever med hotbild och som måste kunna vara säkra på att de inte kan spåras.

För kommuner som Örnsköldsvik kan det finnas företag som står för service och som inte kan bära kostnaden av krav på kontanthantering. I avsnitt 11.5.2 visas det att det är relativt få företag inom dagligvaruhandeln som skulle beröras – men på lokal nivå kan det ha direkta konsekvenser på service på en ort, på företagets överlevnad och på möjligheterna till ökad service/ökat företagande. Örnsköldsviks kommun anser att det perspektivet behöver fördjupas.

Örnsköldsvik den 13 maj 2025

Anna-Britta Åkerlind
Kommunstyrelsens ordförande